

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะ เป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการ ป้องกันล่วงหน้าไว้โยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของ การเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็น ลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออก ประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้ องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม(Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการทำกับดูล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง(Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม(Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร(Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล(Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function(มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่างๆ อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบกับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแสด : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

เมทริกส์ระดับความเสี่ยง			โอกาสที่จะเกิด				
			ยากที่จะเกิด	ไม่น่าเกิด	เป็นไปได้ที่จะเกิด	น่าจะเกิด	ค่อนข้างแน่นอน
			๑	๒	๓	๔	๕
ผลกระทบ	วิกฤติ	๕	ปานกลาง ๕	สูง ๑๐	สูง ๑๕	สูงมาก ๒๐	สูงมาก ๒๕
	มีนัยสำคัญ	๔	ปานกลาง ๔	ปานกลาง ๘	สูง ๑๒	สูงมาก ๑๖	สูงมาก ๒๐
	ปานกลาง	๓	ต่ำ ๓	ปานกลาง ๖	สูง ๙	สูง ๑๒	สูง ๑๕
	น้อย	๒	ต่ำ ๒	ปานกลาง ๔	ปานกลาง ๖	ปานกลาง ๘	สูง ๑๐
	น้อยมาก	๑	ต่ำ ๑	ต่ำ ๒	ต่ำ ๓	ปานกลาง ๔	ปานกลาง ๕

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน ๑-๓ แปลผล ความเสี่ยงต่ำ

ระดับคะแนน ๔-๘ แปลผล ความเสี่ยงปานกลาง

ระดับคะแนน ๙-๑๕ แปลผล ความเสี่ยงสูง

ระดับคะแนน ๑๖-๒๕ แปลผล ความเสี่ยงสูงมาก

๔.แผนปฏิบัติการและรายงานผลบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

แผนปฏิบัติการและรายงานผลบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔
องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ลำดับที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ตัวชี้วัดความเสี่ยง	กิจกรรม/มาตรการ การบริหารความเสี่ยงการ ทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔												ระดับความเสี่ยงก่อนการบริหารจัดการความเสี่ยง				การติดตามการบริหารจัดการความเสี่ยง (สำหรับกรติดตามผลรอบ ๖ และ ๑๒ เดือน)	ผลลัพธ์ที่ได้	
				ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔			ระดับ โอกาสที่เกิด	ระดับ ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง	ความหมาย			
				ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.							
๑	งานควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุ สำนักงานของแต่ละส่วนราชการ	การเบิกจ่ายวัสดุสำนักงาน อาจไม่มีการจัดทำทะเบียน คุมการเบิกจ่ายซึ่งอาจมีการ นำวัสดุสำนักงานไปใช้เพื่อ ประโยชน์ส่วนตัว	การจัดทำทะเบียนคุมการ เบิกจ่ายวัสดุสำนักงาน ให้แต่ละส่วนราชการ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ จำนวน ๑ ท่าน ควบคุมดูแลการเบิกจ่าย วัสดุสำนักงาน														๓	๓	๔ (เสี่ยงสูง)	ยอมรับความ เสี่ยง และมี มาตรฐาน ควบคุม	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๒	การสรรหาพนักงานจ้างและ พนักงานส่วนตำบล	การเรียกปรับประโยชน์ตอบแทนจากผู้ประสงค์เข้ารับ การสรรหาเป็นพนักงานจ้าง หรือเรียกปรับประโยชน์จากผู้ ประสงค์ขอโอนหรือรับโอน	การดำเนินการให้ดำเนินการ ในรูปแบบคณะกรรมการ อย่างเคร่งครัดและกำชับ ให้ปฏิบัติตามระเบียบ การพิจารณาให้โอนหรือรับ โอนพนักงานส่วนตำบลให้ ดำเนินการด้วยความ โปร่งใสและตามความจำเป็น การบรรจุแต่งตั้งพนักงาน ส่วนตำบลให้ดำรงตำแหน่ง ที่ว่างอาจใช้วิธีการขอใช้ บัญชีการ กสส.														๓	๓	๔ (เสี่ยงสูง)	ยอมรับความ เสี่ยง และมี มาตรฐาน ควบคุม	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๓	งานฝึกซ้อมหรือฝึกรอบตามแผน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	การดำเนินการเบิกจ่ายเงิน โครงการฝึกอบรมไม่ตรงตาม ความเป็นจริง	การตรวจสอบการบริหาร เงินโครงการกับหลักฐานที่ แนบให้มีการควบคุมหรือ ตรวจสอบได้														๒	๓	๖ (ปาน กลาง)	ยอมรับความ เสี่ยง และมี มาตรฐาน ควบคุม	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๔	การเบิกจ่ายหรือเติมน้ำมัน เชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ส่วน ราชการของ อบต.	การนำน้ำมันที่ใช้ในการเบิก เติมรถยนต์ส่วนราชการไปใช้ เติมรถยนต์ส่วนตัว	จัดทำทะเบียนคุมการ เบิกจ่ายน้ำมันกับรถยนต์ที่ เติม														๒	๓	๖ (ปาน กลาง)	ยอมรับความ เสี่ยง และมี มาตรฐาน ควบคุม	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๕	การเบิกจ่ายเบี้ยเงินสวัสดิการ สำหรับผู้สูงอายุ เบี้ยผู้พิการ และ ผู้ป่วยเอดส์	เงินสดที่ไม่สามารถจ่ายให้ ผู้รับได้จะมีการเก็บเงินไว้ที่ เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายและอาจนำ เงินไปใช้ส่วนตัว	ให้นำเงินที่ไม่สามารถจ่าย หมดไปเก็บที่รูดกุ่มและมี การรักษาความปลอดภัย พร้อมให้เจ้าหน้าที่จำนวน ๒ ท่านรับทราบเป็นพยาน														๕	๔	๒๐ (เสี่ยง สูงมาก)	มีมาตรการลด ความเสี่ยง	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	

แผนปฏิบัติการและรายงานผลบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔
องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ลำดับที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ตัวชี้วัดความเสี่ยง	กิจกรรม/มาตรการ การบริหารความเสี่ยงการ ทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔												ระดับความเสี่ยงก่อนการบริหารจัดการความเสี่ยง				การติดตามการบริหารจัดการความเสี่ยง (สำหรับการติดตามผลรอบ ๖ และ ๑๒ เดือน)	ผลลัพธ์ที่ได้
				ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔			ระดับ โอกาสที่เกิด	ระดับ ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง	ความหมาย		
				ค.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.						
๖	การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะ	การเบิกจ่ายไม่ตรงตามความเป็นจริง	ให้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่แนบประกอบการเบิกจ่ายให้มีความครบถ้วน													๓	๒	๖ (ปานกลาง)	ยอมรับความเสี่ยง และมีมาตรฐานควบคุม	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๗	การเรียกรับค่าดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำใบขออนุญาต/การรับชำระเงินต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่	เจ้าหน้าที่ให้บริการประชาชนเรียกรับค่าดำเนินการเป็นการส่วนตัว	กำชับเจ้าหน้าที่ห้ามรับประโยชน์อื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการกับประชาชน													๓	๒	๖ (ปานกลาง)	ยอมรับความเสี่ยง และมีมาตรฐานควบคุม	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๘	การใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง	เจ้าหน้าที่นำรถยนต์ไปใช้เป็นการส่วนตัว	ก่อนการนำรถยนต์ไปใช้ให้มีการเขียนใบขออนุญาตทุกครั้ง และจะต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการนำรถยนต์ไปใช้ได้ และให้มีการบันทึกการใช้รถเกี่ยวกับสถานที่ไประยะทางด้วย													๕	๔	๒๐ (เสี่ยงสูงมาก)	มีมาตรการลดความเสี่ยง	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๙	การควบคุมการก่อสร้างโครงการต่าง ๆ	การดำเนินงานของผู้รับเหมาไม่ดำเนินการเป็นไปตามแบบหรือมีการลดคุณภาพของงาน	ให้ผู้ควบคุมงานควบคุมงานอย่างใกล้ชิดและกำชับให้คณะกรรมการตรวจรับเป็น													๕	๔	๒๐ (เสี่ยงสูงมาก)	มีมาตรการลดความเสี่ยง	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	
๑๐	การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ	หัวหน้า/จนท.พัสดุเลือกซื้อร้านค้าที่ตนเองสนิทหรือเป็นญาติหรือร้านค้าที่ตนเองคุยได้ง่าย	กำชับเจ้าหน้าที่พัสดุและหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบพัสดุ													๕	๔	๒๐ (เสี่ยงสูงมาก)	มีมาตรการลดความเสี่ยง	☐ ควบคุมได้ตามมาตรการ ☐ ไม่สามารถควบคุมได้ตามมาตรการ	